

Literarna dela

Franc Tušek

Če se kmetica razjezi

Pri Potokarjevih v škofjeloških hribih se je oglasil eleganten moški srednjih let.

"Dober dan," je pozdravil, ko je vstopil v hišo. "Sem občinski veterinarski inšpektor in po kmetijah pregledujem, kje so doma pobili kakšno goved. To pa veste, da je strogo prepovedano. Tudi vi ste prijavljeni, da ste doma zaklali kravo, zato vas prosim, da mi pokažete, koliko in kakšno meso imate v skrinji."

"Ja, ja, kar izvolite tovariš inšpektor," je zmedeno zajecjal gospodar Peter in že odprl vrata, da bi ga peljal v shrambo, kjer so imeli skrinjo.

"Le počakaj!" se je pred Petra postavila žena Pavlina. "Skrinja je moja. Imela sem jo v bali in jaz bom odločala, kdo jo bo odpiral. Vam, inšpektor, pa povem, da po njej ne boste prav nič brskali. Če pa vas le zanima, kaj je v njej, vam povem, da je notri meso ene krave in enega prašiča. Oboje, kravo in prašiča, smo zaklali pozimi. Ali imate kaj proti temu?"

"Seveda imam," je dejal inšpektor. "Nevarnost okužbe z različnimi kužnimi boleznimi je velika in nenehna. Posebno tu, na kmetijah, prostori, kjer koljete žival, ne ustrezajo niti temeljnim higienskim predpisom. Zato je možnost zastrupitve velika. Da bi to preprečili, imamo posebne predpise, ki prepo-vedujejo klanje na domu."

"Deset let sem poročena na Potokarjevi kmetiji," je odvrnila Pavlina, "in vsako leto zakoljemo kravo in prašiča za dom, pa smo vsi trdni in zdravi. Zato bomo tako delali tudi v prihodnje. Neumno se mi namreč zdi, da bi mesarjem živino prodajali za malo denarja, meso pa jim drago plačevali."

"Verjetno veste, da imate možnost in pravico, da vam mesarji žival zakoljejo v klavnici. Za plačilo si obdržijo kožo in drobovje, meso pa je vaše," jo je poučil inšpektor.

"O, vem," se je zasmejala Pavlina. "Sosed je tako dal v klavnico obdelat dvajsetmesečno telico, torej tako z najbolj kakovostnim mesom, nazaj pa je dobil

meso stare krave. Torej s tem tudi ni nič!"

"Veste kaj! Predpis je predpis in treba ga je spoštovati. Prijavljeni ste in tudi sami priznavate, da ste doma zaklali goved ..."

"Saj me ni nihče prijavil," mu je v besedo vskočila Pavlina. "Moj naslov ste dobili v zbiralnici kož v mes-
tu, kjer kože odkupujejo. Tudi jaz bi lahko, tako kot mnogi kmetje, kožo prodala pod lažnim imenom. Pa se mi zdi neumno. Zakaj bi skrivala nekaj, kar je pošteno?"

"Še enkrat vas vprašam: Ali boste pokazali meso v zamrzovalni skrinji ali ne? Če ne, potem vas bom zapisal in morali boste k sodniku za prekrške," je dvignil glas inšpektor.

"No, no, saj se bomo pogovorili," je gospodar Peter prestrašen posegel v pogovor. "Pavlina, pa mu odpri skrinjo," je skoraj zaprosil.

"Vaš mož ima prav. Manj problemov boste imeli, če boste skrinjo odprli in pokazali meso v njej," je inšpektor dokaj mirno opozoril mlado Potokarico.

"Nič je ne bom! Povedala sem, da je notri meso prašiča in od krave – in to od stare krave. Oboje smo pošteno zredili – nič nismo ukradli. Če bo treba, se bom šla pa tudi zagovarjat. Najbolj me jezi to, da preganjate nas kmete, ki imamo v skrinjah meso starih krav. Vi inšpektorji in še mnogi, ki sedijo po pisarnah, pa imate v skrinjah teletino, pa vam ne sme nihče niti lasu skriviti. Krepko se zavedate, da smo kmetje krotki in ponižni, zato pa nas ovijate, kakor se vam zljubi. Pa nas ne ovijate samo pri mesu. Podobno je z mlekom. Kmetje ga vam na lastne stroške dostavimo v mlekarino. Tu ga posnamete, v trgovinah pa potem tisto vodo prodajate še enkrat dražje, kot ste kmetu plačali kakovostno mleko. To je res svinjarija! Pa davki! Vsi pravite, da so nizki. Jaz pa vam povem, da kmetje plačamo ogromne davke prav z nizkimi cenami svojih proizvodov. Kar prodamo, je vse poceni, kar pa kupimo, pa je vse drago.

Tako nam kmetom, kljub temu da delamo cele dneve in včasih tudi ponoči, velikokrat zmanjka denarja za najnujnejše stvari. O, če bi mogla vas, inšpektor, poslati za nekaj let na to našo hribovsko kmetijo, bi to takoj storila. Poleti, ko bi bilo prek trideset stopinj vročine, bi namesto na morje šli v kakšen breg kosit travo. Kadar bi bila nevihta, bi šli obračat vodo na cesto, da ne bi naliv odnesel vsega peska iz nje. Pozimi, ko bi bilo dvajset stopinj mraza in dva metra snega, bi kidali sneg in odpirali cesto v dolino. Ko bi se dodobra seznanili z vsemi lepotami hribovskega kmetijstva, bi vam gotovo ne prišlo več na misel, da bi vtikali nos v naše skrinje."

"Tako jezične kmetice pa še ne!" je skoraj zavpil inšpektor. "Nič več se ne bova pogovarjala." Iz aktovke je izvlekel beležnico in nekaj zapisal vanjo.

"Tako! Zdaj se boste pa drugje pogovarjali," je jezo zapihal in brez pozdrava odvihral iz hiše.

Pavlina je res šla k sodniku za prekrške. Zaradi žalitve uradne osebe je plačala par tisočakov. Pa ji ni bilo žal. Pomembno je bilo to, da si je olajšala dušo, saj je izbruhala tisto, kar se je v njej nabiralo leta in leta.

Miklavž prihaja

*Miklavž ima milostne roke,
darila podarja nam vse počez,
ki jih prinaša v sprevodu,
s katerim prihaja iz nebes.*

*Obdarjeni najprej so otroci,
ki pridni so v šoli in doma,
ki veliko imajo znanja
s celega sveta.*

*Miklavž pridne otroke
bolj bogato obdari,
vsakega posebej
pa tudi lepo še počasti.*

*Lepo bomo se sladkali
s piškoti in bomboni,
živeli bomo kot gospodi,
jedli pa kakor baroni.*

*Miklavž, najlepša hvala
za podarjena darila,
ogromna množica otrok
te vedno bo hvalila.*

Nasvet novoporočencema

*Zdaj sta se poročila,
stopila sta v zakonski stan,
zdaj pa poskrbita, da Vajin zakon
nikdar ne bo bolan!*

Proizvod prepira:

jok in stok.

Proizvod ljubezni:

rojstvo otrok.

*Torej, odločita se za otroke
in si ustvarita družino
ter z mladimi naselita
to našo lepo domovino!*